

Meeqqat atuarfiani klassimi ataatsimi annerpaamik 18-inik atuartoqarnissaanik qulakkeerisumik inatsimmik atortuulersitsinissamik, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq inatsisartuni eqimattaa, Demokraatit)

3. aamma 7. klassimi alloriarfinni allattariarsornermi pinngitsuugassaannigitsunik misilitsissutunik qitiusumit aalajangersarneqartunik atorunnaarsitsissallutik inatsisinut, malittarisassanullu allannguutunik pisariaqartunik saqqummiussinissaannik, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Inatsisit, malittarisassallu ukiumi atuarfiusumi 2027/28-mi atuutsilersinneqarsinnaangorlugit naammassineqassapput.

(Inatsisartunut ilaasortaq inatsisartuni eqimattaa, Demokraatit)

Siullermeerneqarnera

Siulittaasoq qujanaq.

Siunnersuutini makkunani ittuni qaqitsisoqaraangat tulluarsuusoraara sutigut tamatigut naalagaaffinngornissatsinnut tulluarsarlugu aqqissuuttarnissaat, 2009-imimi nuannaangaarluta namminersorneq anguarput, taamanili siunissami naalagaaffinngoriartuaarnissarput piareersarlugu aallartereerpugut, taamaammat pissusissamisoorpoq inatsisini piusuni piulertussanilu kalaallit nuna allamiunut allanullu tulluarsarata uagutsinnut namminiussutsitsinnut kinaassusitsinnilu salliuttuaannarnissarput, kalaaliussuserput aallaavigalugu inatsisiliortarnissarput, soorunami oqaatsivut kinaassuserpullu tamatigut salliunneqarlutik.

Meeqqat atuarfiit nunatta avataaneersut isumassarsiorfigisinnaasarpagut tamanna imminermini ajunngilaq, kisianni ilaarsinata, taanna erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq

paatsoorneqassanngimmat - ilaarsinata immitsinnut sutigut arlaatigut tamatigut aallaavigisariaqarnerput pingaaruteqartorujussuunera uani eqqaalaaginnarpara.

Naleqqamiit oqaatigissuarput pingaartikkatsigu ukunani siunnersuutitut sineriapput tamaat eqqarsaatigalugu atuarfeqarfiit tamaasa oqariartuutaat, isumaat, oqaatigiumasaat aallaaviussasut, tassa atuisut sussaqaartullu tamaasa tusarniaavigalugillu siunissami suleqatigilluarneqartassasut, taakkuummatami atuisutut susassaqaartutullu qulequttanut pineqaartunut ilisimaarinnilluartsut.

Siunnersuut immikkoortoq 64 qivialaassagutsigu sineriapput tamaat isigalugu meeqqat atuarfeqarfiini tamani klassemi atuartut ilai 18 inorlugit atuartuuteqartiterput, imaassinnaavoq taakku aamma allatut aaqqiivigineqarnissaminnik oqariartuuteqarniartut, naligiimmik tamaasa sullinneqassappata illua tungaannaanut aaqqiineq tulluannginami. Suliamik aallartitsisoqassappat pissusissamisoortutut isigaarput soorlu klassemi atuartut amerlanerpaamik 18-niinnanngussappata taava aamma akerliani klassemi ataatsimi 18 inorlugit atuartuutillit arlaatigut aaqqiissuteqarfiginissaat, taava naligiinneq misigineqassaaq. Imaassinnaavoq ilaasa atuarfiat mikivallaalersimasoq imaluunniit oqoqartoq nutaamik atuarfittaartariaqartut, atortut nutaannippallaalersimasut, tassa allarluinnarmilluunniit oqariartuuteqarsinnaammata. Taamaamat sineriapput tamaat aamma atuarfeqarfiit tamaasa pitsanngorsaatisatut pisariaqartitaat suunersut ilanngullugit tusarniaaffigineqarnissaat kissaatitta annerit ilagaat.

Siunnersuut piviusunngussappat iluaqutissartaqartoq takusinnaavarput, kisianni siunnersuut nammineq aamma takutippaa aningaasatigut sulisussarsiornikkullu unammilligassaqaartoq, annertuumik, pingaartumik illoqarfinni anginerusuni, soorlu Nuummi.

Sumiiffiit tamaasa aallaqqaammut assigiimmik aaqqiiffigineqartariaqanngillat, imatut paasillugu pisariaqartitsinerit malillugit iliuuseqartoqarsinnaavoq, taakkunani atuisut susassaqaartullu apeqquttaatillugit qanoq piniarnersut. Oqaatigisara isumaqarpoq pisariaqartitsinerit malillugit aningaasaliinerit ingerlanneqassasut aammalu iliuuseqarneq aallartinneqassasoq sumiiffinni pisariaqartitsineq annerpaaffigisaani, tassa siullertut taamaasiortoqarsinnaasoq Naleqqamiit isumaqataaffigisinnaavarput. Soorunami sineriammi allatut pisariaqartitsisut ilaatillugit aaqqiisoqartassasoq pingaartipparput.

Siunnersuut kisitsimmik aalajangersagaq kusanarsinnaagaluarpoq, meeqqat klassini amerlavallaartut akunneranni katataqartoqartannginnissaa tassa tammartoqartannginnissaa, siunertaa taanna paasinarsinnaalluni. Kisianni piviusoq tassaavoq, aningaasat, ilinniartitsisut aammalu init naammattut qulakkeerneqanngippata, taava siunnersuut piviusorsiortuunngitsutut eqqarsaatigilluagaanngitsutut ilaatigut nalilerusuppara, tassami allanngineq annertoq aningaasarpassuarnilu naleqartussaq uani pineqarmat, soorunami nunatsinni nunatta karsiani pisoorsuusimagutta aningaasalissuaallutalu takusinnaassagaluarpara piviusorsiortuussutaa, kisianni piviusumiinninni aningaasartassai sumiinnerut takujuminaatsikkikka, innuttaasut aningaasaataanniit aningaasanik aalliinnaqqissinnaannginnatta. Aamma ataatsikkut taamatut aqqiisoqassappat isumaqarpuga kommunitut ajornartorsiutinik nutaanik pilersitsiinnassasoq, taamaammat pitsaaqutissartai pitsaanngequtissartaallu aamma innuttaasunut siunissamut ajoqutissartai iluaqutissartaallu suunersuut akuerinnginnerani Naleqqamiit paaseqqaarusuppavut, kiisalu atuisut susassaqtullu oqaatigerusutaat ilisimasaallu tusaaneqarnissaat atorineqarnissaallu pingaartippavut.

Naleqqap siunnersuut immikkoortoq 143-p siunertaa tapersorsorpaa tassaasoq atuartut ilinniarnernannik malinnaaviginninneq aammalu ilinniartitsineq pitsanngorsarneqarnissaa.

Kisianni erseqqissassavarput, naliliineq qitiusumik aalajangersakkat tunngavigalugit misilitsinnernik tunngaveqassanngitsoq. Taarsiullugu kissaatigaarput piumasalarutigulu naliliineq kalaallinut atugassarititaasunut naleqqussarneqassasoq, aammalu meeqqamut, ilinniartitsisumut atuartitsinermullu iluaqutaassatut aqqissuunneqassasoq.

Isumaqarpunga Kalaallit Nunaanni pisariaqartinneqartoq naliliinermut periaaseq, tassa ilinniartitsisut piginnaasaannik ataqqinnittoq aammalu najukkami atugassarititaasunik tunngaviginnittoq.

Naleqqap atuarfimmuut naliliisarnermut tunngasut pitsanngorsaataasussatut siunnerfillit tikilluaqqussavai oqaloqataaffigerusullugillu pitsaaneq naninissaanimut, erseqqissumilli piumasaqaateqarluta: naliliineq kalaallinut naleqqussarneqassaaq, aammalu atuisut susassaqtullu suleqatigilluinnarlugit naliliinissamut periusissaq suliarineqassasoq.

Alloriarfiit naammassinerini naliliineq atorneqassaaq meeqqamik tapersiinnermut, ilinniartitsinermik pitsanngorsaannermut aammalu atuarfiup ineriartortinneqarneranut, atorneqassanngilaq atuartunik immikkoortitsinermut imaluunniit qitiusumik aqutsinermut sakkussatut.

Imatut paasillugu naliliineq pisariaqarpoq, kisianni meeqqanut naleqqussarneqassaaq, systemimut pinnani.

Naleraq sinnerlugu erseqqissassavara meeqqat tamarmik Kalaallit Nunaanniittut ataatsimoorussamik atuarfeqarnissaat tunngaviusariaqartoq. Atuarfik tamanut katersuuffiussaaq, siunissami inuiaqatigiinnut iluaqutaasussami. Taamaattumik pingaaruteqarluinnarpoq uatsinnut nukittuumik pisortanit ingerlanneqartumik atuarfeqarnermik attassiinnarnissaq aningaasaliisarnissarlu, tassani atuartut tamarmik tunuliaqutaat apeqqutaatinagu assigiimmik periarfissaqassallutik.

Naleraq aamma isumaqarpoq aaqqiissutissat kalaallit atugaat aallaavigalugit pilersinneqartariaqartut. Atuarfimmik nammineq ineriartortitsisariaqarpugut kulturitsinnik, oqaatsitsinnik inuiaqatigiillu pisariaqartitaannik tunngaveqartumik.

Erseqqissassavarput ilinniartitaannermut aningaasaliissutit atorneqartariaqartut ataatsimoorussamik atuarfimmik nukittorsaanermut, meeqqat tamaasa iluaqutissaannik aamma siunissaq eqqarsaatigalgu inuiaqatigiinnut tamanut ataatsimoornermik nukittorsaanissamut.

Taamaattumik kissaatigaarput atuarfik, meeqqanut tamanut naleqqussarneqassasoq, tassanilu piginnaasaqarneq, atugarissaarneq kulturilu ataatsimoorlutik ineriartortinneqarlutik. Meerartagut siunissaraagut, taakkulu pillugit aalajangiinerit nunatsinni nammineq tunngavigisagut naapertorlugit ingerlanneqartuartariaqarput.

Systemip pisariaqartitaanut meeqqagut naleqqussarneqassanngillat. Meerartavut tunngavigalugit atuarfik ilusilersorneqassaaq. Atuarfik nukittorsarneqassaaq meeqqap, ilaqtariit inuiaqatigiillu akunnerminni atassuteqaqatigiinneranniit.

Naalakkersuisut aaqqissuussinernik aalajangersaassapput tamanna ajunngilaq pissusissamisoorpoq, kisianni uagut aamma inuiaqatigiittut meeqqanut akisussaaffeqarpugut. Taamaattumik atuarfik pilersissavarput, tassani naliliineq ilanngullugu, aaqqissuussineq periarfissallu tamarmik meeqqanut naleqqussarlugit - Kalaallit Nunaanni atugassarititaasut tunngavigalugit.

Naleqqamiit ataatsimut siunnersuutit Naalakkersuisunullu kaammattuernertalerlugit imatut nalilerusuppavut

- Klassimi atuartut ikinnerusut pisariaqartitsiviusumi anguniarneqarnissaat tapersorsorparput
- Meeqqat pisinnaatitaaffii aalajangiinermi qitiutinneqartariaqarput
- Misilitsinnerit meeqqamut suli iluaqutaanerusunngorlugit allangortinneqartariaqarput
- Suleqatigiissitamik pilersitsineq tapersorsorparput, kisianni suliaq sukkanerpaamik ingerlanneqassaaq.
- Ilinniartitsisut, susasaqartut, atuisut, angajoqqaat meeqqallu tusarnaarneqassasut
- Meeqqat pitsaanerpaamik ilinniarnissamut periarfissaat salliutinneqassasut

Naleqqamiit oqaatigaarput:

Meeqqat aningaasatigut naatsorsuutit akornanni pinnatik, meeqqap pitsaanerpaamik atugassai aallaavigalugit politikkiortoqartariaqarpoq.

Taamaattumik Naleraq isumaqarpoq siunnersuutit klassimi atuartut amerlassusaat, trintest, meeqqat pisinnaatitaaffii, ilinniartitsisussaaleqineq aammalu atuarfiit atugarisaat ataatsimut nalilersorneqartariaqarput.

Atuarfik sumiiffiussaaq tamarmik toqqissisimasumik ineriartortinneqarsinnaaffissaattut.

Naleraqqamiit naatsuaranngorlugu ataatsimoorussami naggassiutitut oqaatigerusutarput tassaavoq:

Kalaallit atuarfiat kalaallinut tunngassaaq.

Taamatut siunnersuutit ataatsimoortillugit oqaaseqarfigereerlugit Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Iisimatusarnermut Ilageeqarnermullu ataatiimiitaliamut ingerlateqqipparput.

Qujanaq